

na avstrijsko stališče. Nemčija pravi, da anekcija Bozne in Hercegovine Srbijo sploh nič ne bri ga.

Belgrad. Odbor za srbsko narodno obrano je izdal oklic, v katerem naznana, da je vojna pred durm i. V tem oklicu čitamo m. dr.: „Srbski junaki! Vsak hip zna priti avstrijski ultimatum, kateremu mora slediti 3 dni pozneje dohod avstrijskega vojaštva. Tako je sklenil avstrijski vojni svet.“

Budimpešta. Tu so aretirali nekega Banca, ki je dejal, da je odposlanec Nemčije. Baje pa je srbski špijon, ker so našli v njegovih kovčkih orodje in muničijo. Gotovo je Banca srbski oficir, ki je hotel vtihotapiti vzorce našega streljiva in orodja.

Paris. List „Temps“ piše: „Srbija naj nam bode še tako simpatična, o na n i v o j s k e vredna. Nobena vlada noče te vojske in bilo bi zločinsko, ako bi jo pričeli. Izvoluti se mora med razširjenjem srbske meje in razburjenjem Evrope. Mi smo že volili“. Iz tega je razvidno, da Francuzi nočejo blazne Srbe podpirati.

Dunaj. Noben list ne smeti ničesar po-ročati o vojaških tajnostih in premikanju vojaštva. Graška „Tagepost“ je bila zato v sredo zaplenjena. Vesti o mobilizaciji itd. moramo torej tudi mi zamolčati.

Kaj bi nas koštala vojska? Troški nemško-francoske vojske so znašali na nemški strani skupno 2.065 milijone kron. Vojska je trajala 305 dni, torej je koštalo vsak dan vojske okroglo 6% milijone kron, vsak vojak vsak dan pa 7 kron. Pri temu pa niso računili troške za zopetno oboroženje, poraba materijala, penzije za vdove, sirote in invalide in izgube na zasebni lastnini. Skupni troški te vojne na francoski strani so znašali 5 milijardov, to je 5.000 milijone kron. — Čisti vojni troški rusko-japonske vojske so znašali za Ruse 3.390 milijone, za Japonce za 2.860 milijone kron. Ako se hoče po teh številkah izračunati troške bodoče avstrijske vojske, potem se mora eniti velikost armade. Skupno bi se moralno računati okroglo 2 milijona mož na dan. Ako se vzame za enega vojaka dnevno 7 kron, koštala bi vojska vsak dan 14 milijone kron, vsak mesec 420 milijone, eno leto pa 4.110 milijone kron. K tem velikanskim troškam prisluhi bi še razne podpore, penzije, itd. Tako bi torej bili vojne troški velikanski in čutili bi jih še desetletja. K temu pride še dejstvo, da od Srbije nimamo pričakovati nobene vojne odškodnine, kajti, — kjer nič, izgubil je cesar pravico.

Zasedanja. V krogih poslancev se razglaša, da bode vlada državni zbor dne 16. marca sklicala. Državni zbor imel bode potem hitro volitve v delegacijo izvršiti. Delegacije same bodoje imele v kratkem zasedanju dovoliti kredite za skupni proračun države za l. 1909. Državni zbor sam bi imel potem takem izvršiti oziroma skleniti edino rekrutno predloga, nadalje postave glede podprtavljenja železnic in postavo glede aneksije Bozne ter Hercegovine. Državni zbor bi zboroval okroglo od 16. marca do 5. aprila. Seveda je vse to odvisno od tega, je li se bodoje stranke med seboj in z vlogo sporazumele ali ne. Ako bi ta cilj nebi bil dosežljiv, potem je skoraj gotovo, da vlada zbornico razpusti in Š 14 — ostane vladar.

Državna zbornica se bode baje meseca marca zopet sklical. Vlada hoče napraviti zopet poiskus, je li bode s temi poslanci mogoče parametno delati ali ne. Da je naši državi v tej vojni nevarnosti delavnica zbornica potrebna, mora vsak pametni človek sprevideti. Ako bi posamezni poslanci pa mislili, da so njih narodnostni in osebni nazori več vredni nego splošna ljudska in državna korist, ako bi vsled tega zopet na pobalinski način onemogočili zasedanje državne zbornice, — potem bi morala vlada zbor sploh razpustiti. Posledica tega bi bila, da bi se vlada vse potrebine postave sama na podlagi zloglasnega § 14 dovolila. Mi bi torej ne živeli več v ustavnih državah, temveč pod vlogo absolutizma. Ustaška kri l. 1848 je torej zastonj tekla . . .

Finančni položaj države dela baje novemu ministru Bilinskemu velike skrbi. Denarja manjka na vseh krajih in koncih. Vzrok pomanjkanja so zlasti sredstva za vojaške namene. Ako bi k navadnim vojaškim troškom še oni morebitne

vojne prišli, potem bi se moralno zopet nove davke urediti. Kakor vidimo, bode bodočnost še lepša. Davki so prvi in zadnji uspeh vse avstrijske politike.

Novi deželnozborski volilni red, katerega je sklenil štajerski deželni zbor kot postavo, je bil te dni od cesarja potrjen. Volitve sicer še niso potrjene, ali pričakovati je, da se bodejo v dnevih konca maja odnosno začetka junija vršile.

Prestolonaslednik in kmetijska družba. Prestolonaslednik Franc Ferdinand je odložil protektorat čez c. k. kmetijsko družbo. Pravijo, da ni bil zadovoljen z vodjo avstrijskih kmetov Simitsch pl. Hohenblumom. Baje pa mu tudi to ni dopadlo, da se je načelnik družbe knez Auerberg v raznih lastnina prestolonaslednika se tičočih zadevah za državo potegnil. Upajmo, da kmetijski družbi ta korak ne bode škodoval in da bode i naprej ščitila kmetov.

Dopisi.

Kaplja pri Arnfelsu. Ljubi „Štajerc!“ Mi imamo na Kaplji že od leta 1887 nemško šolo z dvema razredoma in imamo tudi denarje od nemškega „Schulvereina.“ Lansko leto smo zopet en razred postavili. Ker je naša občina uboga in bi zopet od „Schulvereina“ denarje potrebovala in ker tudi cela občina hoče, da bi naša šola ostala nemška, zdaj je nastopil neki hudi sovražnik nemške šole. Mož je Čeh in je že 16 let na Kaplji. Ta človek misli, da mora cela občina tako plesat, kakor on godi, pa ne bo. Nadalje prihodnjic.

Ponikva ob juž. žel. Kakor smo že poročali, da so naši klerikali hudo poparjeni, ker niso mogli na dan volitve pripravljenega smodnika izstreliti. Sedaj se močno ludujejo in čudijo in ne vejo kam smodnika spraviti. In sedaj pa že komaj čakajo te verne duše odrešitve o zopetni volitvi. Najhujše jih vest peče do naprednjakov in jih hočejo v prihodnje premagati. Posebno se pogovarjajo s tistimi ki niso bili pri zadnji volitvi, ker nekateri pravijo, sedaj budem pa na kaplanovo stranko volil ker so mi dve cigari dali ko so prišli za svete tri kralje kropit. Torej, lepo od Vas, kateri boste za cigare volili. Posebno imenitno in bahato se nosijo naši klerikalni in modri mladeniči odkar so igrali neko igro pod komando kaplanova. Izvrstno dobro se počuti neki Preložnikov Jurček in ga zelo vest peče ter se hudo boji Velikonočne spovedi ker ne ve če bode dobil odvezo ker je Štajerc bral in ga dalje časa v žepu nosil. Ja pa še več, iz cerkve domov gredoč zabavljajo čez naprednjake in si s tem svojo jezo ohladi, da pripoveduje babnicam svoje grozno mnenje o Štajercjancih. Pa ta Jurč se celo predmrzne prestopiti prag v stanovanje naprednjaka s takšen obnašanjem, kakor da bi bil dottični kakšen ubijalec in mu pretil s tožbami in pa da se nemčurjev nič ne boji. Pravi, da ga je dottični na časti razžalil, ker je baje enkrat rekel da je Preložnikov Jirgl. Boditi ti povedano enkrat za vselej da nas v miru pusti, ter nam ne pripoveduj vedno o kapljanovi nedolžnosti in o takoj velevažnem delu če se mu res tako dobro zdi, da se ga kdo pri tepežu boji. Potem pa opusti tiste neumne reči, ker veš da tako pisarjenje je za šolarčke pa ne za odrašene ljudi. Če te pa glava boli, tedaj pa pojdi k tistem saj veš h komu in te naj s kušarjevo možo namaže ter mu povej da si naj tudi sam svoj predolgi jezik namaže in naj opusti ogovarjenje ljudi; saj je mož in naj ne posnema govorjenje starih bab. Reci mu tudi naj se ne vtika v take reči ki njega sploh nič ne brigajo. Bolj ko nas boste sovražili in obrekovali bolj se bode množilo število Štajercjanov. Vi napredni kmetje in delavci pa, ne bojte se njih sovraštva in ne verujte njihovi bujskariji ter si pridno naročajte naš potrebn na predni list.

Jesenice Gorenjsko. V sredo 17. februarja smo imeli občinsko sejo, kateri je predsedoval gerent Anton Čebulj z svetovalcom Antonom Pongratz-a in Peterom Rozman-a, nasprotno se ni vdeležil seje dr. France Kogoj, kateremu sploh seje nič več ne vgajajo, ker so te prav pogoste in dolgo časa zamudne. Tudi svetovalec ne dobi niti vinerja za to, kajti delo v občini in za blagor občanov je za svetovalca, kakor za

župana vedno brezplačno. Zaradi tega ne tož našim Savskima svetovalcom za njih v držav valnost in trud najskrenje zahvalo izredno pričela. Črna jeseniška je imela koncem leta 1908 moženja v gotovini 41156.97 K, kateri deli, nje pa izvzemši 1400 kron prav v sumljivih čebri hranilnicah in posojilnicah naložen. In po je za vse to odgovoren jeseniški gerent. Ali d leto 1908 sprejeli smo od c. kr. davčnega blama v Kranjski gori 21123 K občinskih dokol, se blamirliške uglede 192 K, za semnje 222 K, kratek. K činskih gozdov 1259 K od tega je plačal veličali posestnik in oštir Janez Ferjan, ker je umnosti gozd samolašno posekal in pri tem. Tako bil, za klavnico 1730 K — za občinsko osavsko 508 K in od Antona Trevna bivšega svetovalec vsled pritožbe svetovalca Pongratza, pogoj žalos 1263 kron; in več manjših svot, katere padal in demo navajali. Izdatkov je pa občina imel, kje je b ogromne. Navedeti hočemo samo nakatero gerent in podžupanu 1053 K. Občinski trgov bencem 4031.61 K. Pisarniške potrebuje pravil Komisije in policijski ogledi 529 K. Jesenik, mu ponočnemu čuvaju 396 K. Jeseniški žalosti skemu čuvaju 360 K. Draginski dokladi dr. B kim učiteljem 1311 K. Kaplanom in org. je teko 690 h. Jeseniškim revnim šolarjem 100 K. Za jeseniška pota in mostove 3232.32 moral Savi se je samo ena pot in eden most straniti, vse drugo so Jesenice porabile. Razvedeno Jesenicah, na Savi je itak vedno tema, nejalo. Za živinogledca, živinozdravniku in popravljalcu krambe 998 K, jeseniškemu krajniku in šolskemu svetu za popravljenje šole v Jaku mor 5525.74 K! Tedaj je bilo vse za Jesenice, ljubi, Savo skoraj nič, izdano. Ubožni zakladetovanje dohodkov 1507 K podpor pa samo za jih padal in reveže, kajti na Savi nimamo občinskih nikdar 2356 K. To vse smo zabeležili, da občina pa se Savi razvidi, kaj in koliko potrebujejo idič križ od na Savčanov. Menda komentarja hdi tožil potreba. Seveda doklade mi plačujemo l.) do danes samo boro slovensko štirirazred Ravn na Savi zahtevamo, smo pa nemčurji in drož tarji! O tem govorimo še v drugi vedenkovič ugim je

Slike iz Brežic na Š

V.*

Pravzaprav kažemo le hudo nezadovoljstvo na napadamo dr. Benkoviča in njegovu na brezobzirni način. Kajti splošno rečen, kajti nas je že marsikatero uro prav le val. Mož ima sicer zlasti v državni zboru — nedotakljivi poslanec grozovito surov človek se ne ciči, da so ga trezni poslavili že davno na eno stališče z Kloštril grofom Sternbergom. Ali sam za svojo veliko osebico je Benkovič zelo občutljiv dan je pripravljen, reparirati svojo sodiščem.

Tako je ta politični „Prozesshansel“ vič našemu uredniku Linhartu in vno tvo na vsega se bogov kolikokrat obljudil, da bo Žalibog da je večidel le pri obljudi ostal, se nismo mogli merititi s tem modrijanom modrijani pred sodnijo. Posebno veselil Benkovič ko nam je dr. Benkovič obljudil, da smo mu črno na belem dokazali, da oproš odvetnik prokleto dobro računati. Mi se vse pripravljeno, da možu pred sodnijo z njegovimi spisi dokažemo, da je res opozorjeno dvakrat in trikrat toliko računal, kako smel. Ali Benkovič se je premislil in Hudomušni ljudje pravijo, da je imel sl

Enkrat pa nas je možakar le tožil bilo takrat, ko smo ga krstili za dr. Cvetko. Za božjo voljo, to vendar ni nič hudega, je sicer, ako prvaški odvetnik vkljub potrejenim računom „nima nič cene“ Benko-Cvenčkoviču se to na noben način padlo. Zato nas je zatožil. Pa se je grozno blamiral, do kosti osmešil. Kajti dr. Benkovič Linhart je bil pred sodnijo popolnoma ščen in dr. Benkovič je moral vse troške premstva deležev. Peterski ljudje pravijo zopet, da Benkovič klijenti s tem niso bili zadovoljeni, ker hajali od tega časa iz njegove pisarne naši mastni računi . . .

* Glej prejšnje številke.